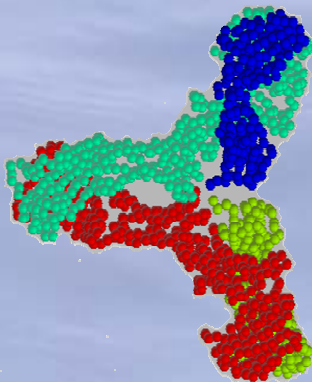
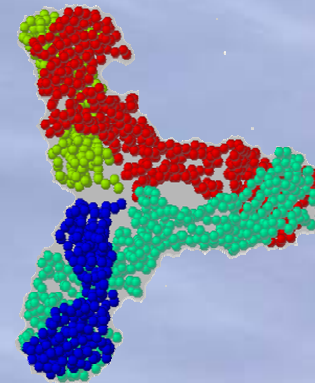

Az ellenanyagok orvosi- biológiai alkalmazása

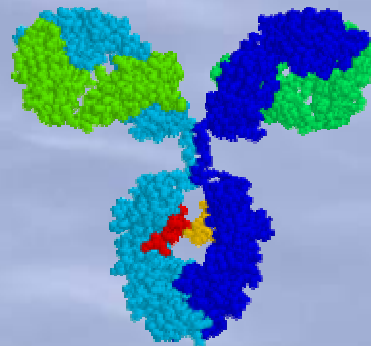
PhD kurzus
2011/2012 II. félév

Ellenanyagok előállítása, tisztítása, jelölése, fragmentálása

Monoklonális vs. poliklonális ellenanyagok

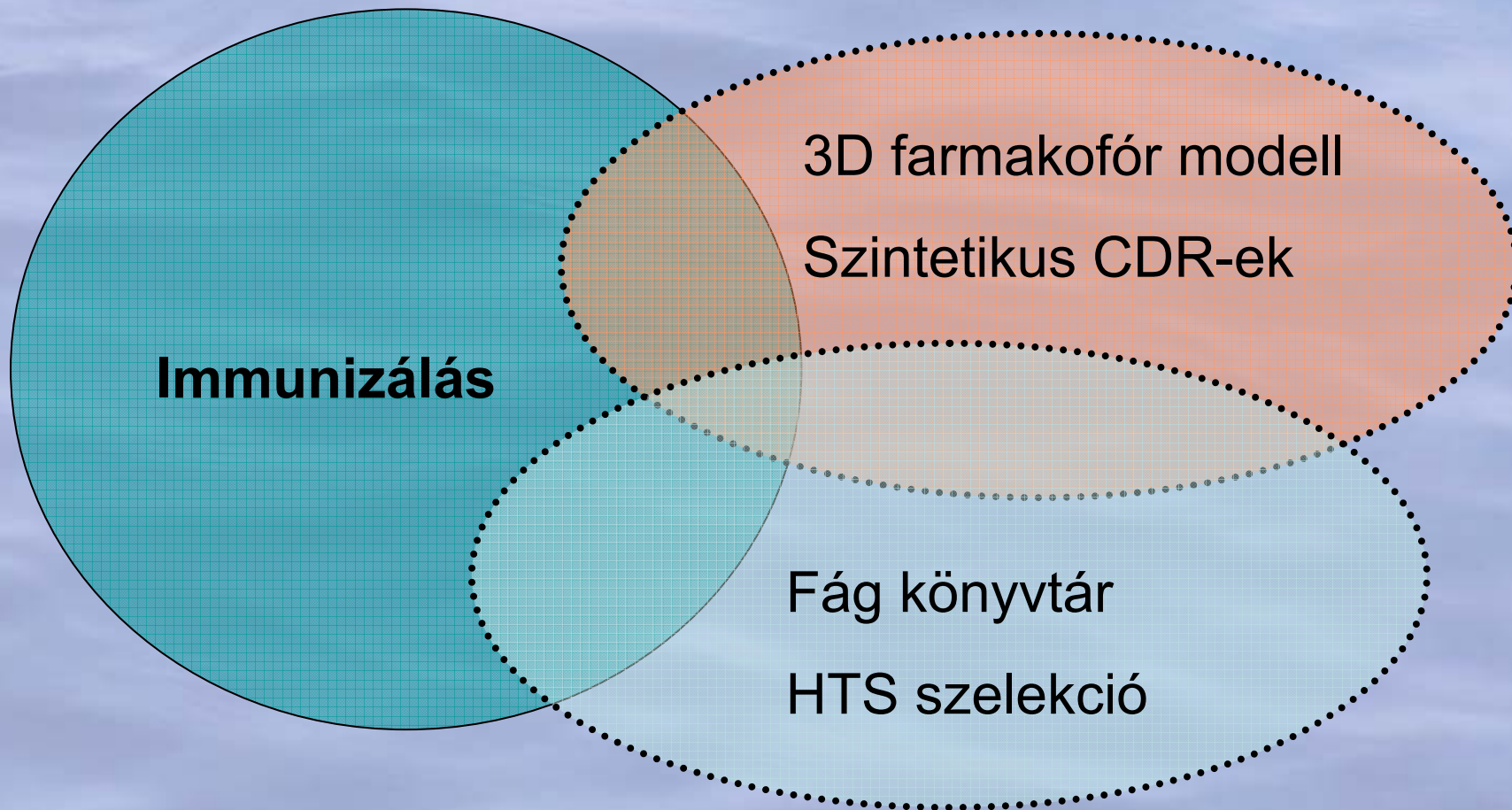

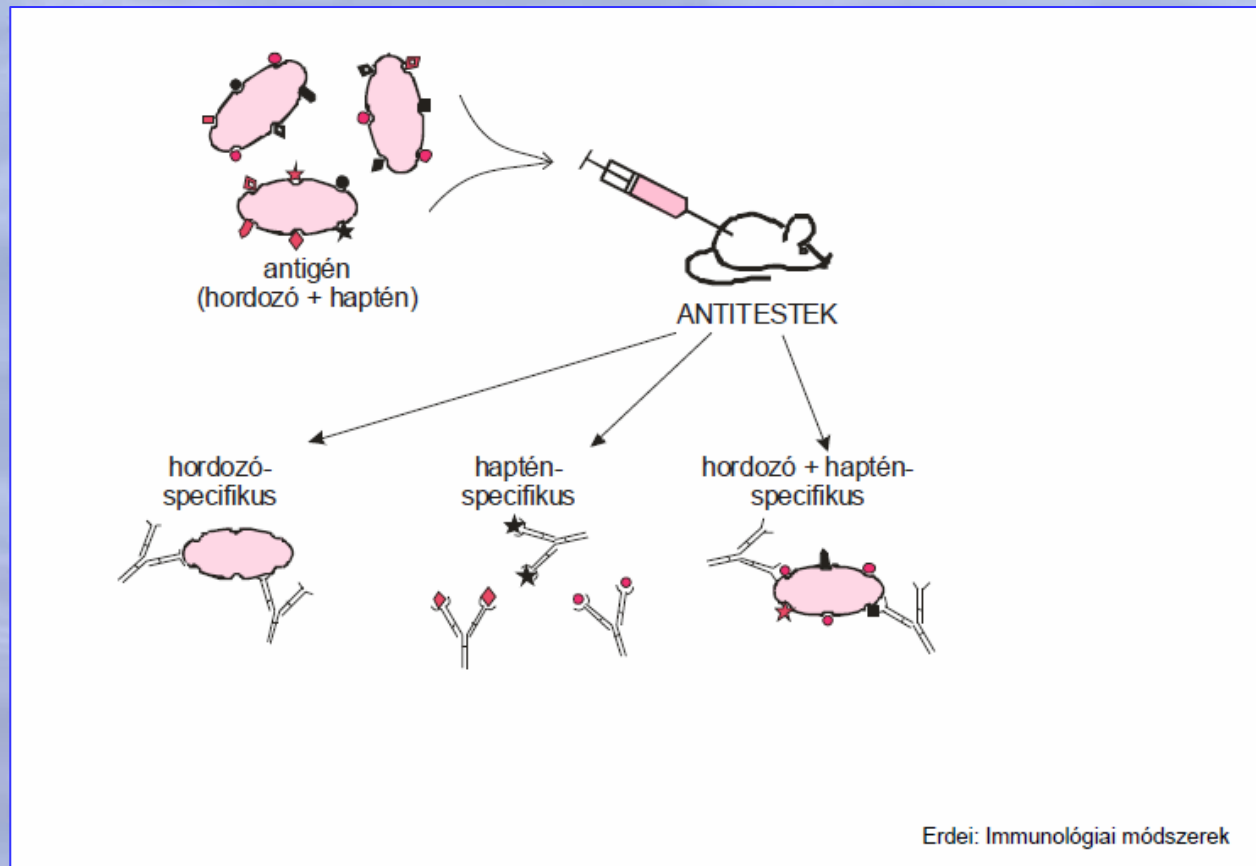
Ellenanyagok előállítása

Elvi lehetőségek

Ellenanyag előállítás - immunizálás

- Antigenitás (kémiai természet, filogenetikai távolság, biológiai viselkedés)
- Antigén bejuttatási helye, módja, antigén mennyisége
- Adjuvánsok alkalmazása

Adjuvászok

Hatás

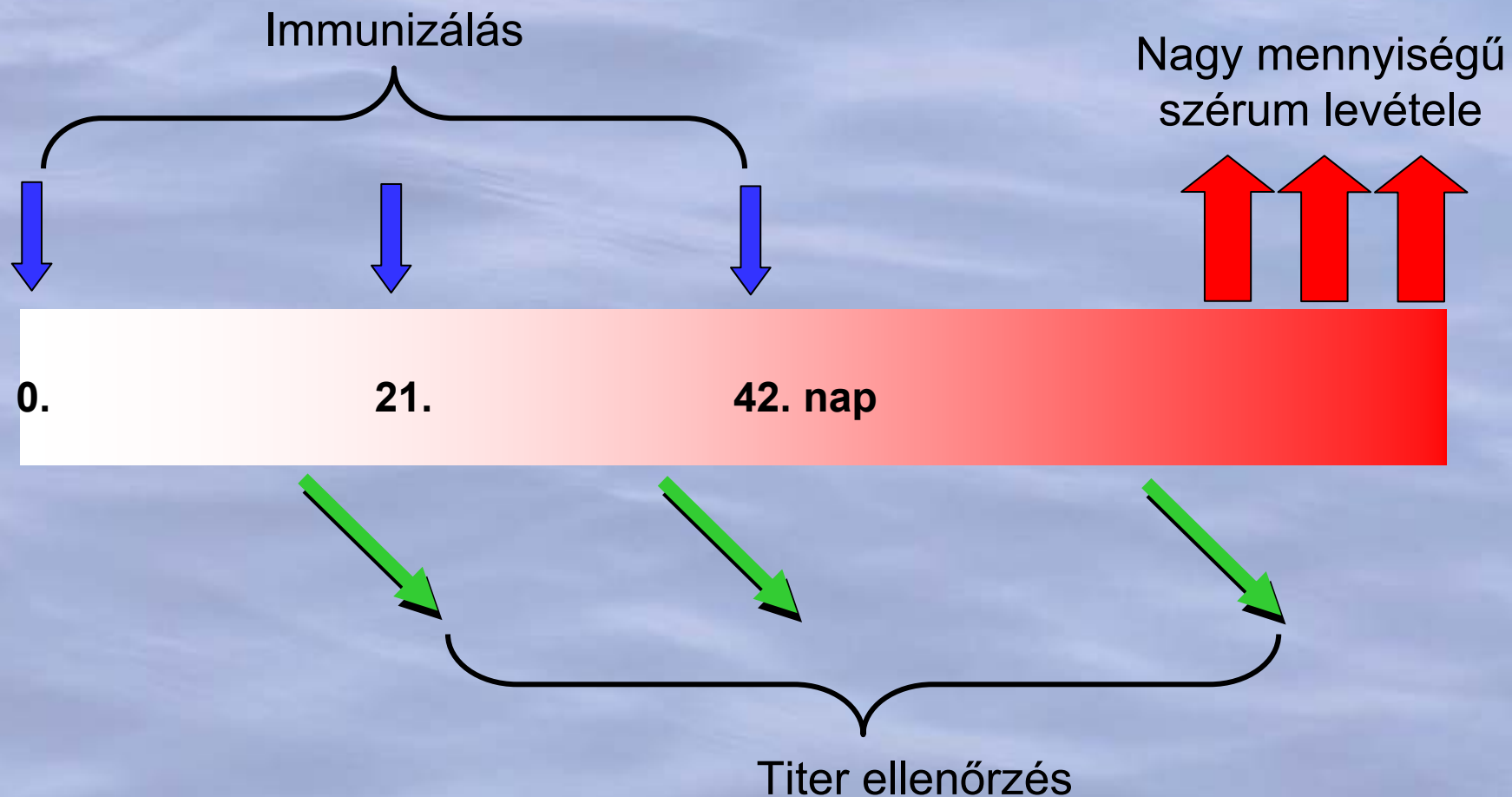
- Gyulladást idéznek elő („veszélyes környezet” stimulus)
- Depót képeznek, lassítják a felszívódást, lebomlást

Típusai

- Freund-adjuvász (olaj alapú, +/- *M. tuberculosis* sejtfal)
- Alumínium-hidroxid (?) +/- bakteriális komponensek
- ISCOM (Immune Stimulating Complexes)
- Szabadalmaztatott kémiai adjuvászok (TiterMax, RAS)
- Biológiai adjuvászok (C3dg bevont Ag)

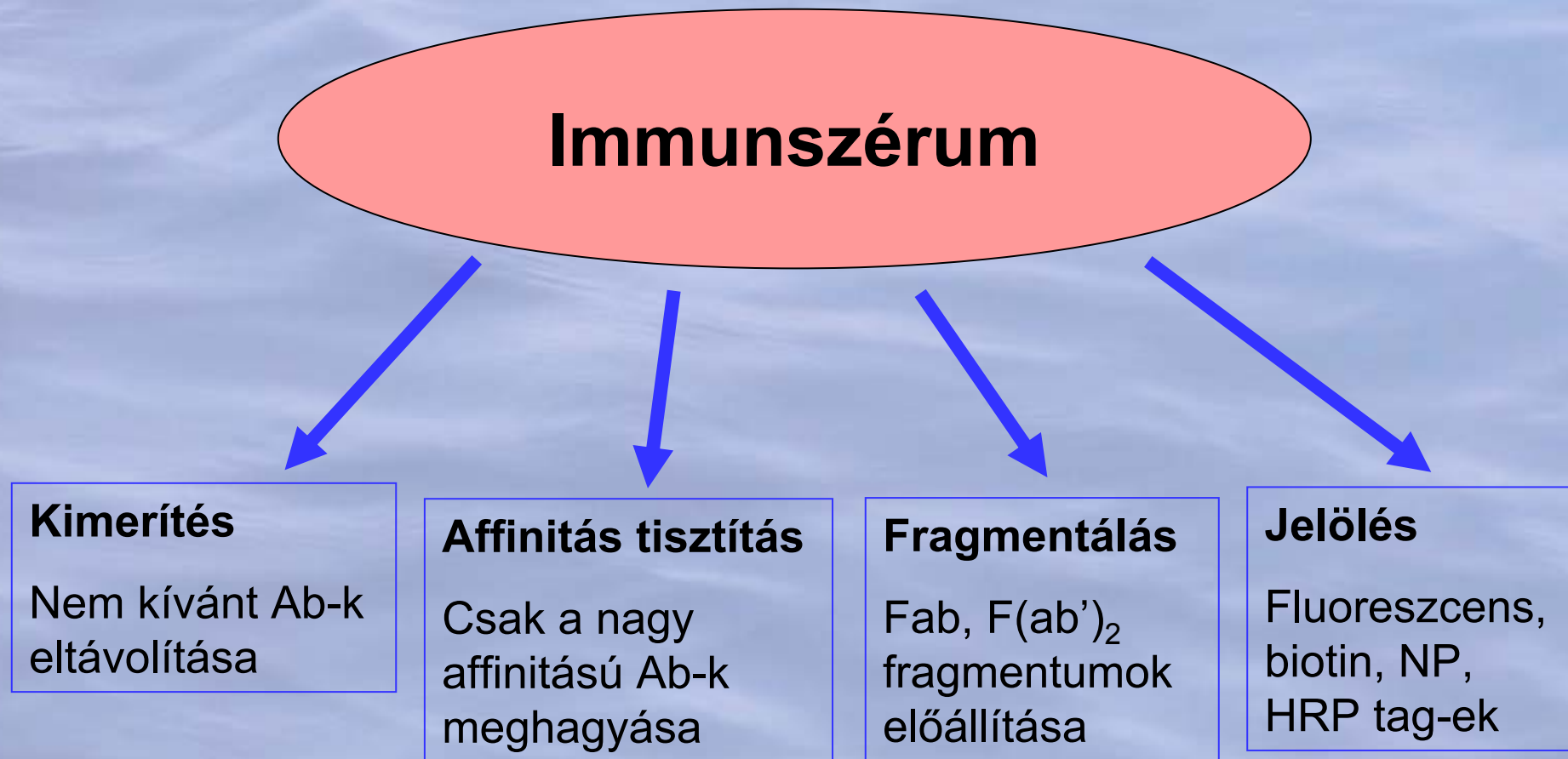

Ellenanyag előállítás - poliklonális

Ellenanyag előállítás - poliklonális

Ellenanyag előállítás - poliklonális

Speciális lehetőségek

Humán IgH, Ig λ géneket tartalmazó mesterséges kromoszóma bevitele blgH^{-/-}, blg λ ^{-/-} szarvasmarhába

Immunizálás

Humán poliklonális ellenanyagok kinyerése nagy mennyiségben

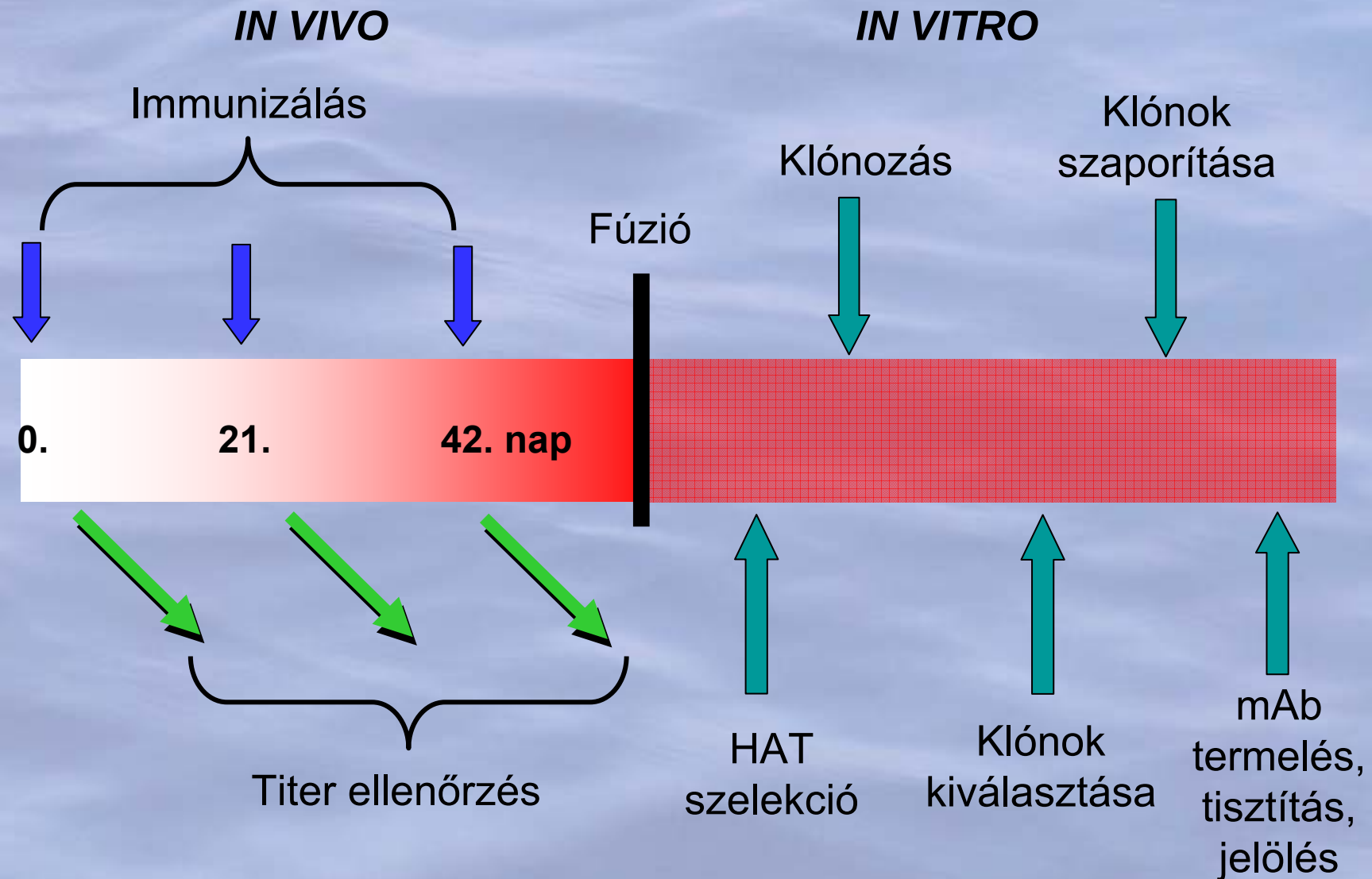
Tyúk immunizálása

Tojásból IgY tisztítás

Előnyök: nem invazív, sok IgY, nagy filogenetikai távolság az emlősöktől, nem kötődik Fc γ R-okhoz

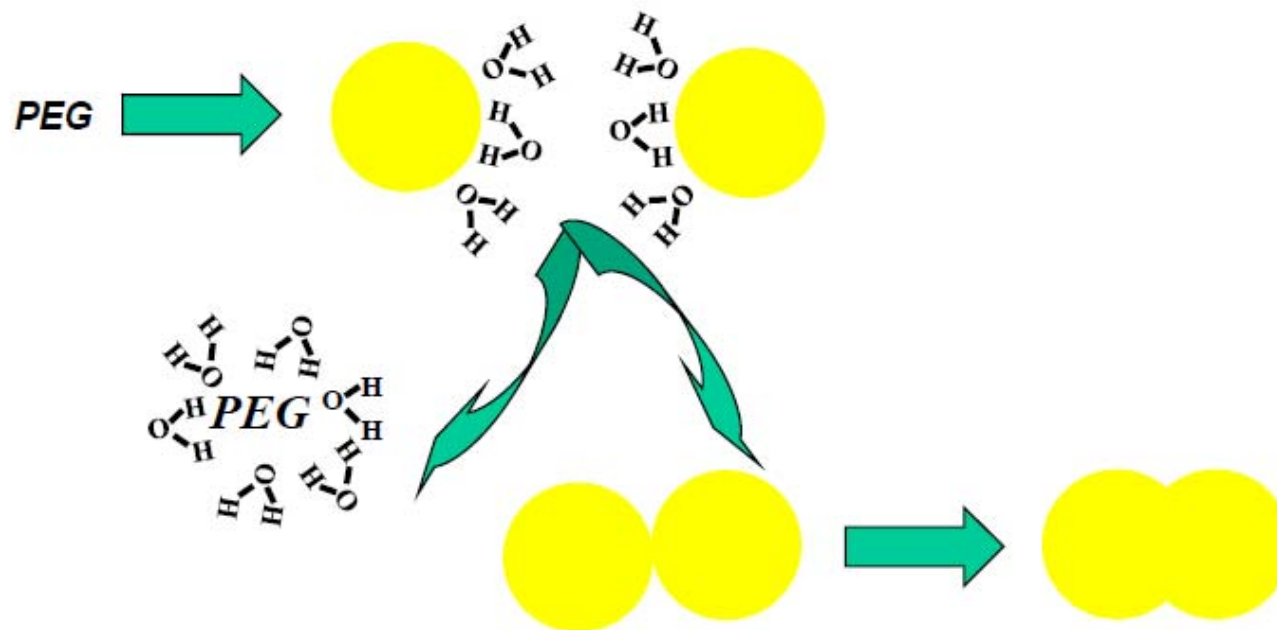
Ellenanyag előállítás - monoklonális

Ellenanyag előállítás - monoklonális

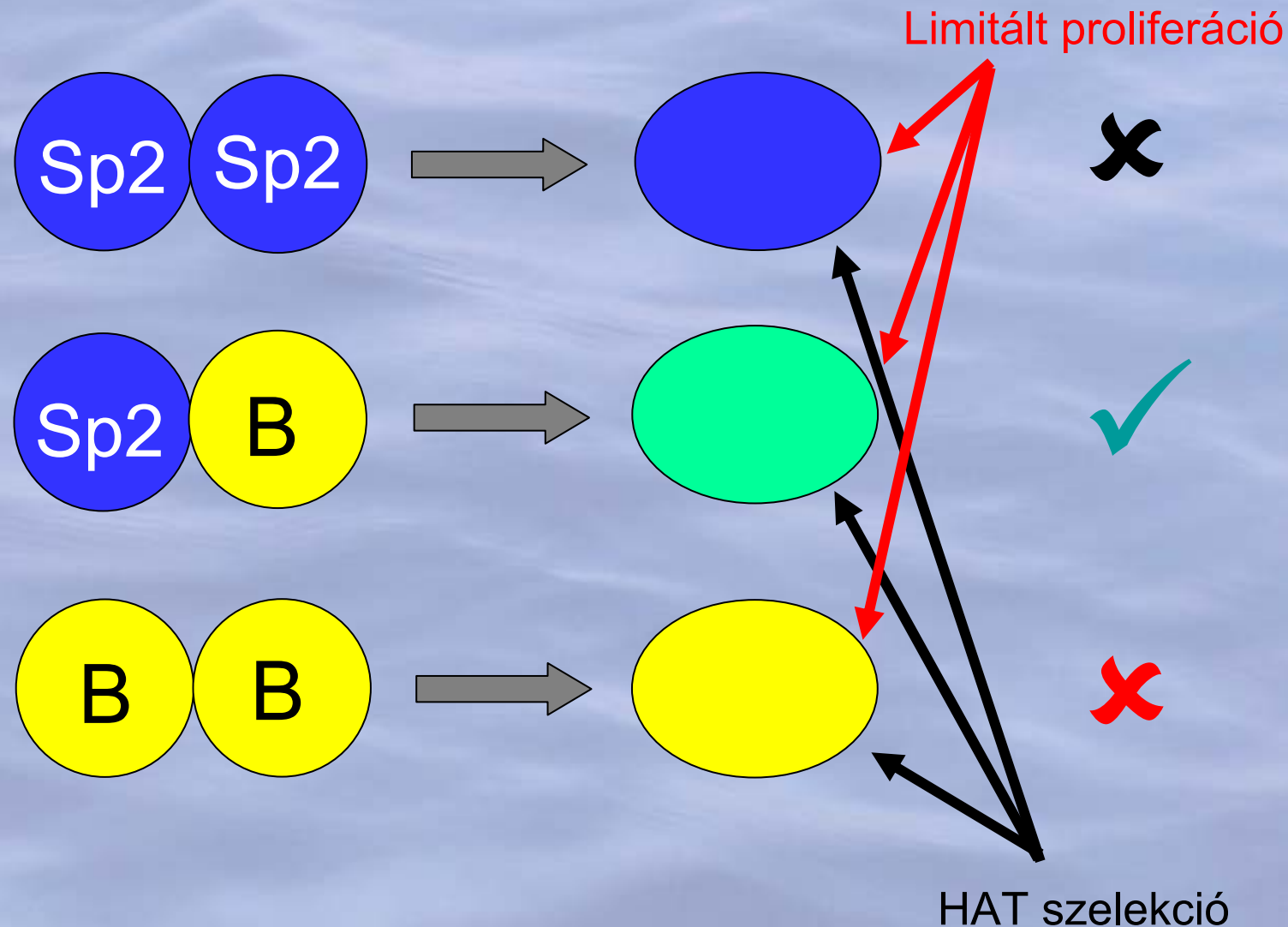
Fúziós partnerek

Ellenanyag termelő B sejt + Sp2/0 egér mielóma (HGPRT^{-/-})

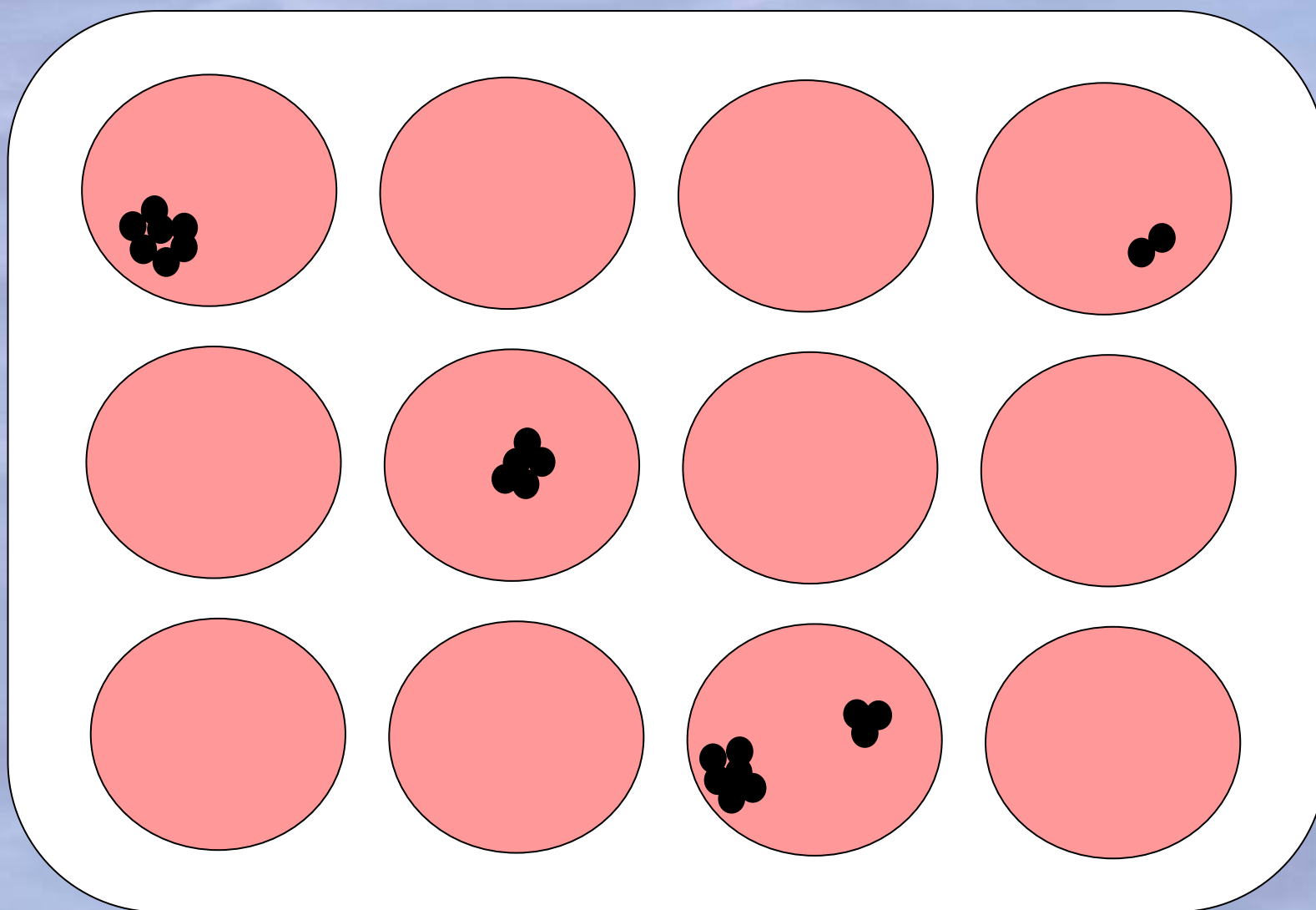
Kacskovics I. után

Ellenanyag előállítás - monoklonális

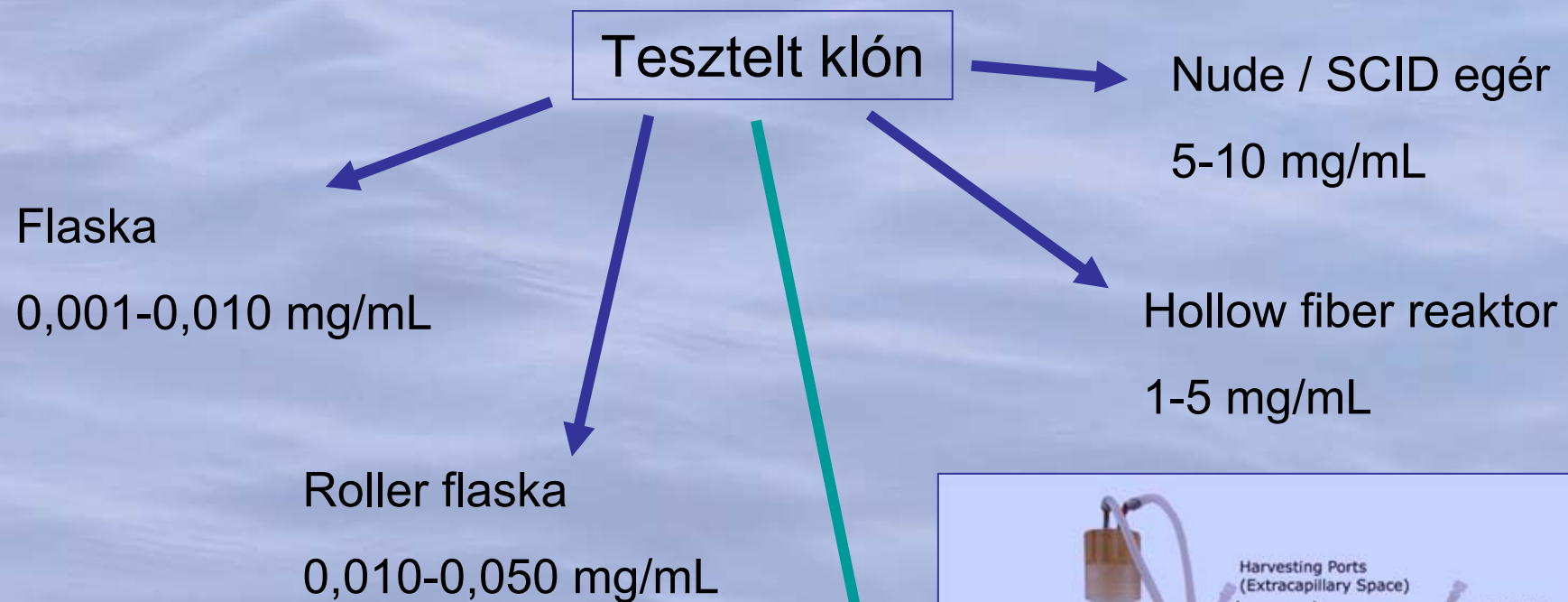

Ellenanyag előállítás - monoklonális

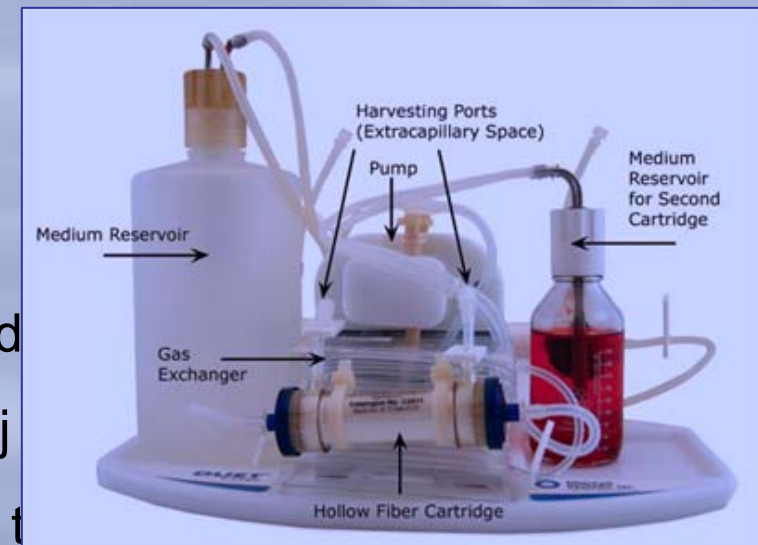

Ellenanyag előállítás - monoklonális

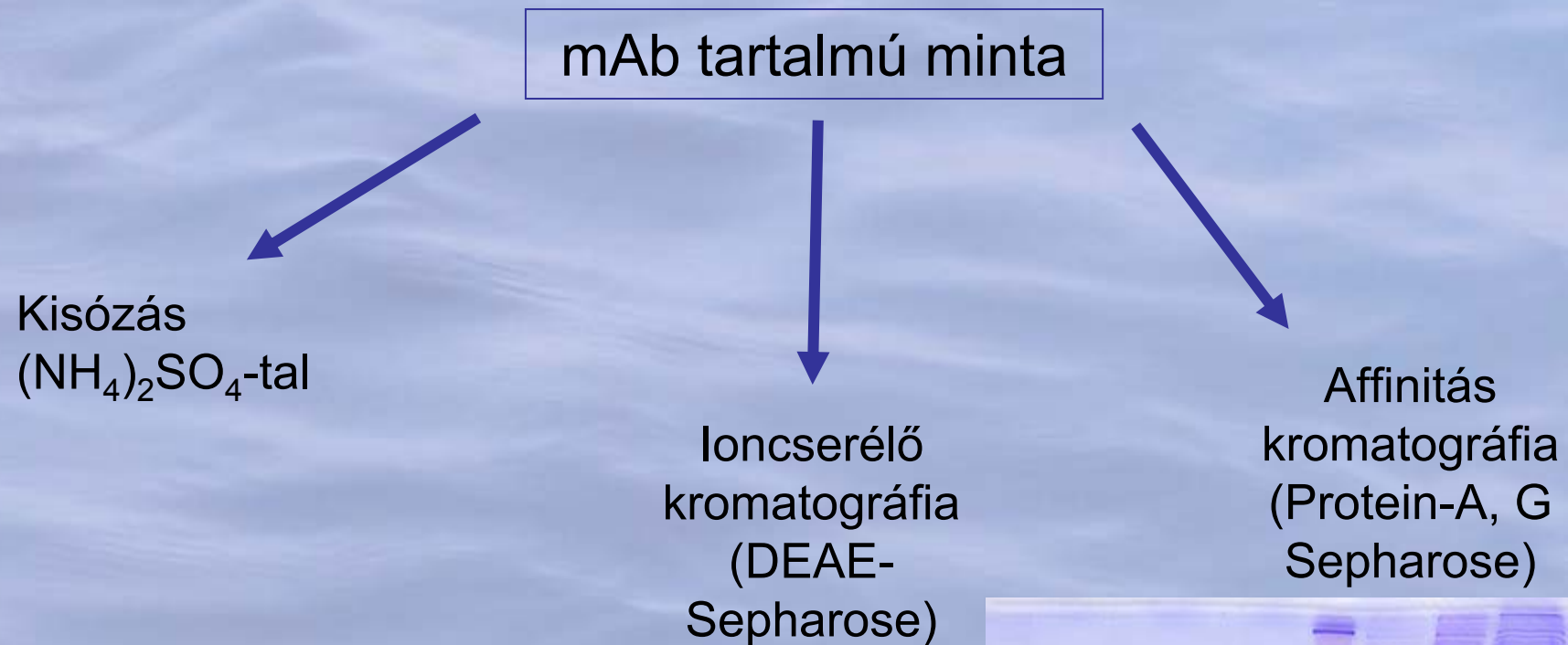

Transzgén mód
Tg kecske – tej
(olcsó, könnyű t

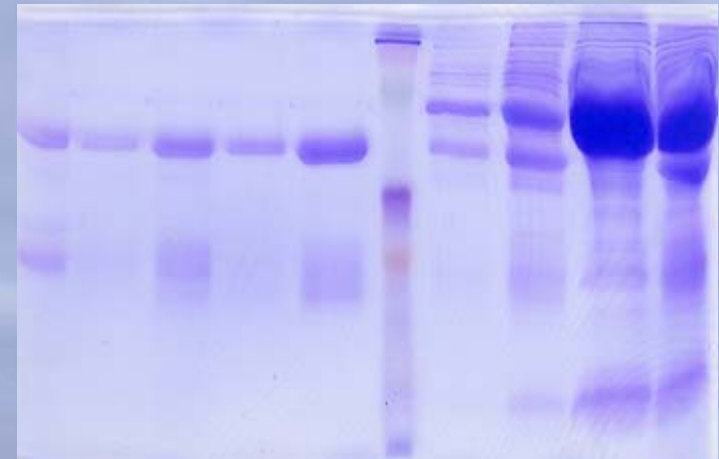

Ellenanyag előállítás - monoklonális

Ellenőrzés PAGE-val!!!

Ellenanyagok módosítása

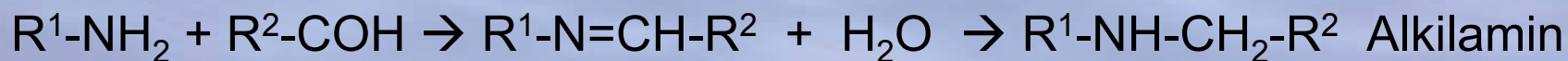
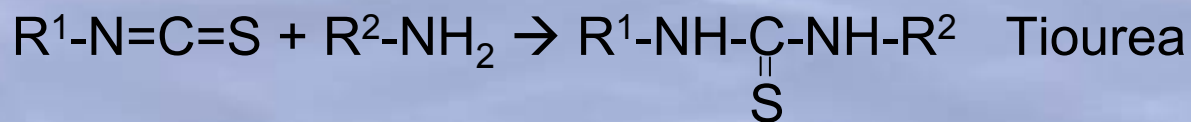

- ◆ Kémiai módosítás, jelölés
- ◆ Biológiai hasítás
- ◆ Géntechnológiai módosítások

Ellenanyagok módosítása

Leggyakrabban

- Lizil oldallánc támadása izotiocianát, szukcinilimid, szulfonil-klorid csoportokkal, vagy glutáraldehid kapcsolómolekula segítségével más fehérjékkel
- Cukoroldallánc oxidálása után aldehid reakció aminnal (Schiff-bázis)

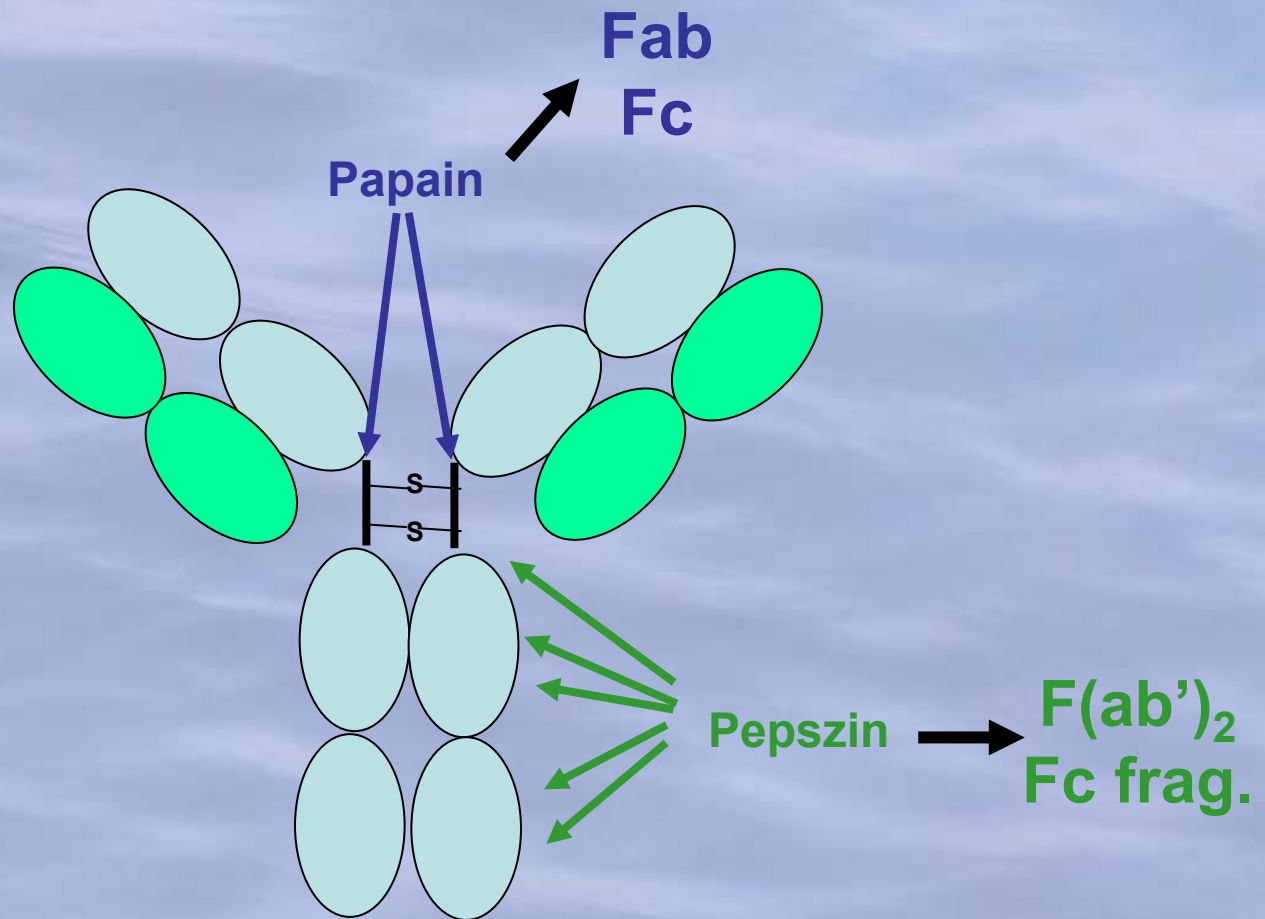

Hasznos infó: Molecular Probes - Handbook of
Fluorescent Probes and Research Chemicals

Ellenanyagok módosítása

Emésztés

- Papain
- Pepszin
- Tripszin
- Ficin

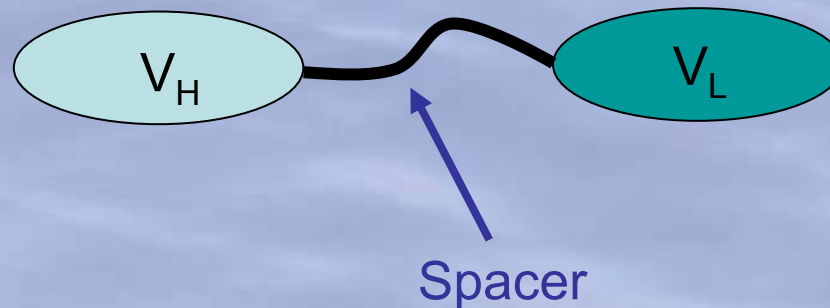

Ellenanyagok módosítása

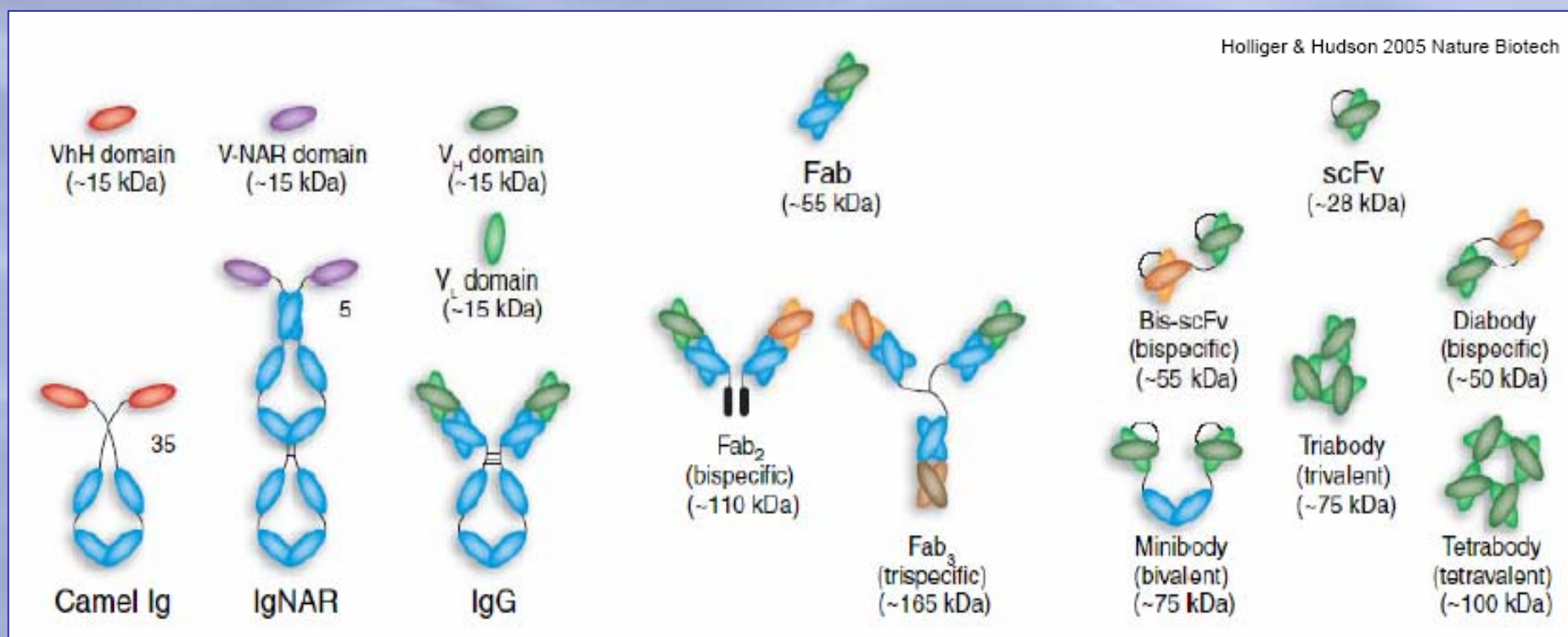
Speciális ellenanyagformák (génteknológia)

scFv – egyláncú, V_H - V_L egy peptidként történő szintézise, fág könyvtárból szelektálva, vagy ismert monoklonális szekvenciájából

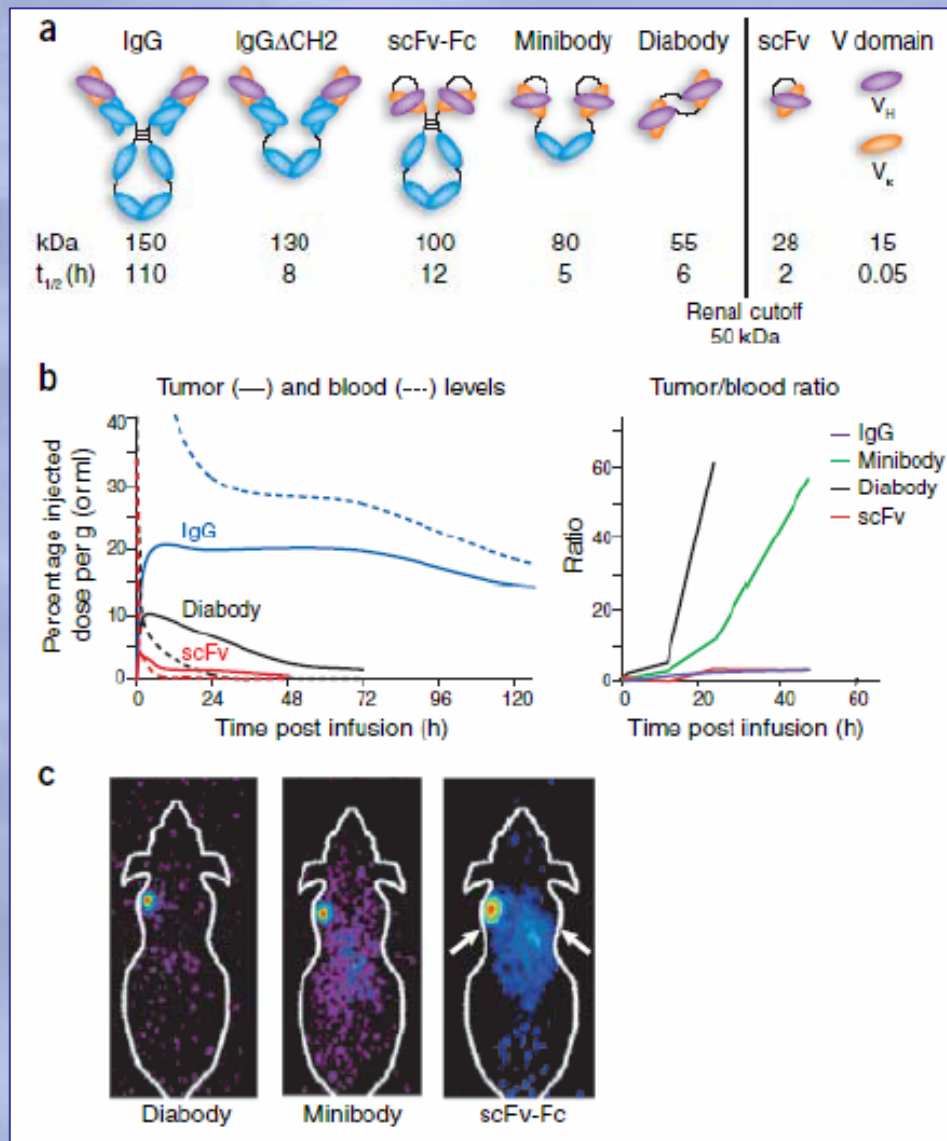
Ellenanyagok módosítása

Speciális ellenanyagformák (géntechnológia)

Ellenanyagok módosítása

Szempontok

- Valencia – aviditás
- Méret – diffúzió
- Fc – effektor funkció
- Teljes térszerkezet – Ag/Ab kapcsolat
- Szekvencia - féléletidő

Ellenanyagok módosítása

Humán terápiás ellenanyagok (cél a neutralizáló Ab válasz elkerülése)

Egér monoklonális

Kiméra ellenanyag (C régiók humán, V régiók egér eredetűek)

CDR graft ellenanyagok (csak a CDR egér eredetű)

Fág display szintetikus ellenanyagok

Transzgenikus humán ellenanyagok

The background of the slide is a close-up photograph of water with gentle ripples, creating a textured, blue-grey surface.

Poliklonális vs. monoklonális

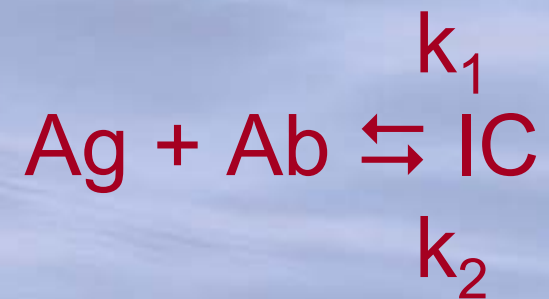
Gyakran használt fogalmak

- ◆ Affinitás / aviditás
- ◆ Specificitás / szenzitivitás
- ◆ Keresztreakció / polireaktivitás
- ◆ Háttérreakció / aspecifikus reakció

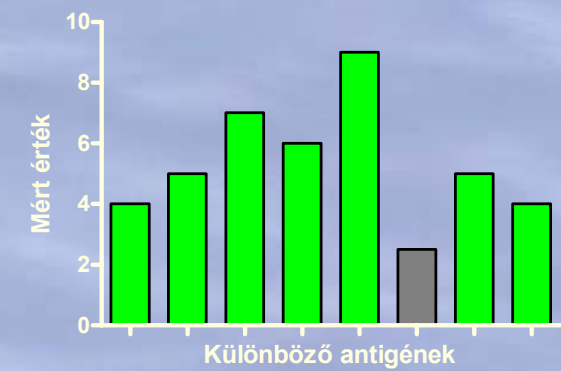
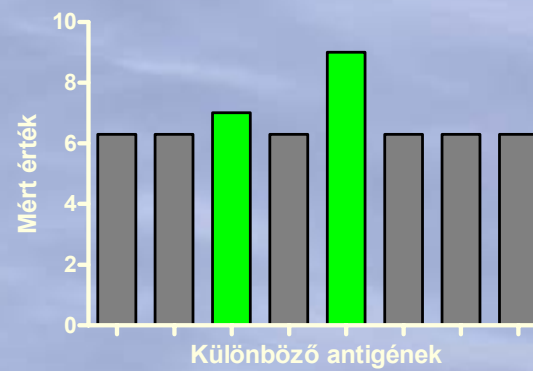
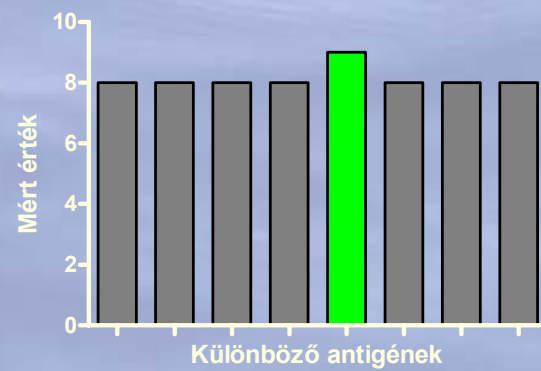
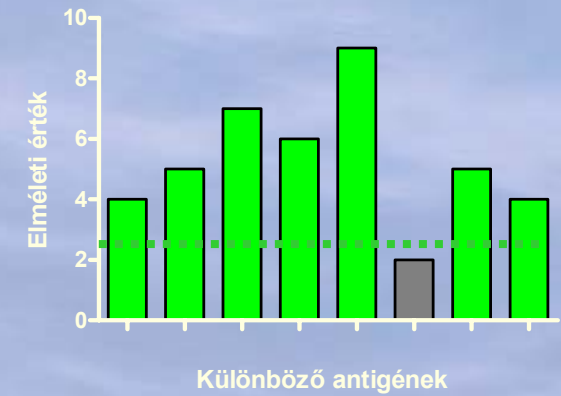
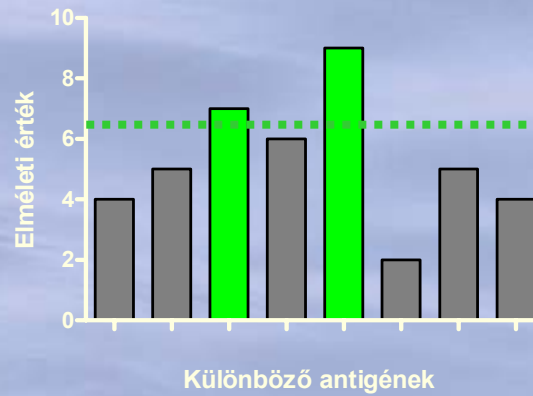
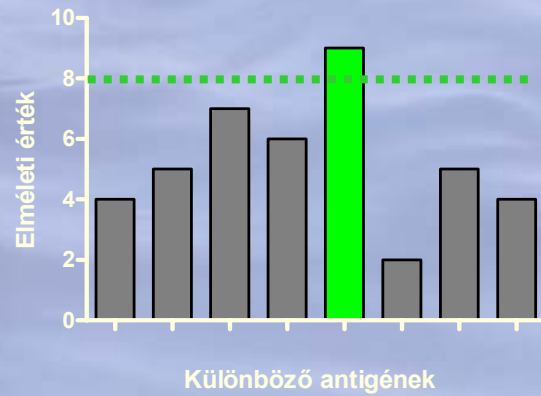
Affinitás / aviditás

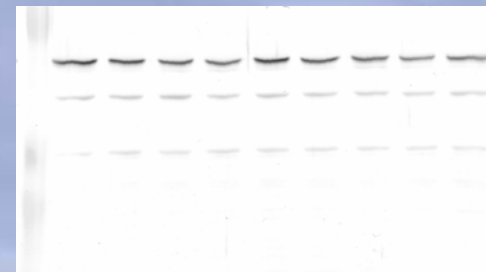
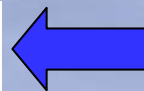
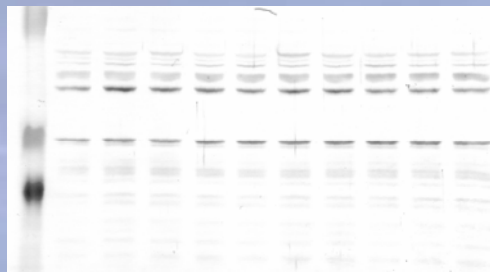
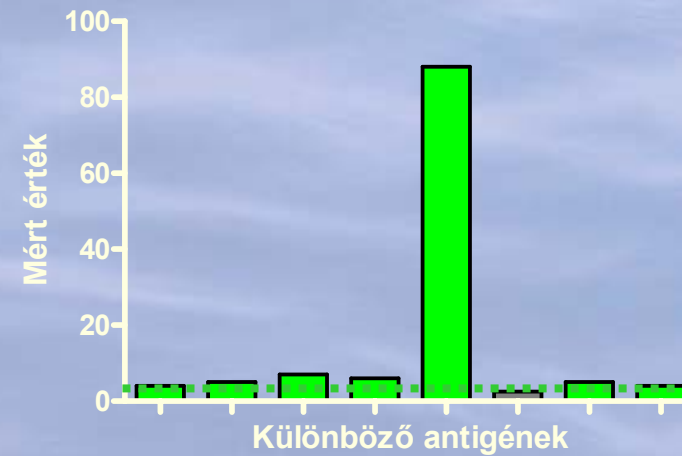
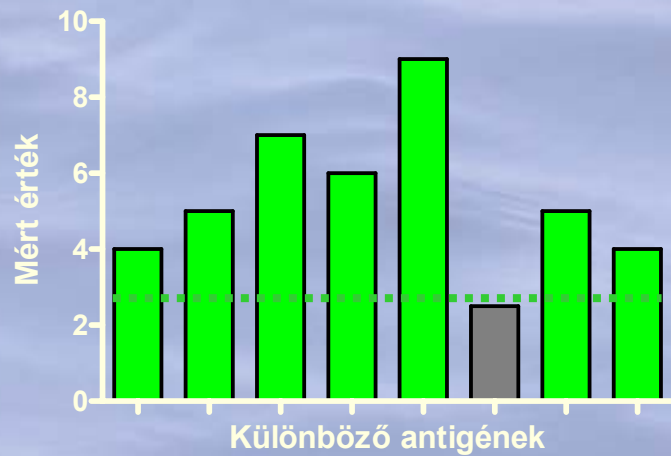
$$K_d = [\text{Ag}][\text{Ab}] / [\text{IC}] = k_2 / k_1$$

Specifitás / szenzitivitás

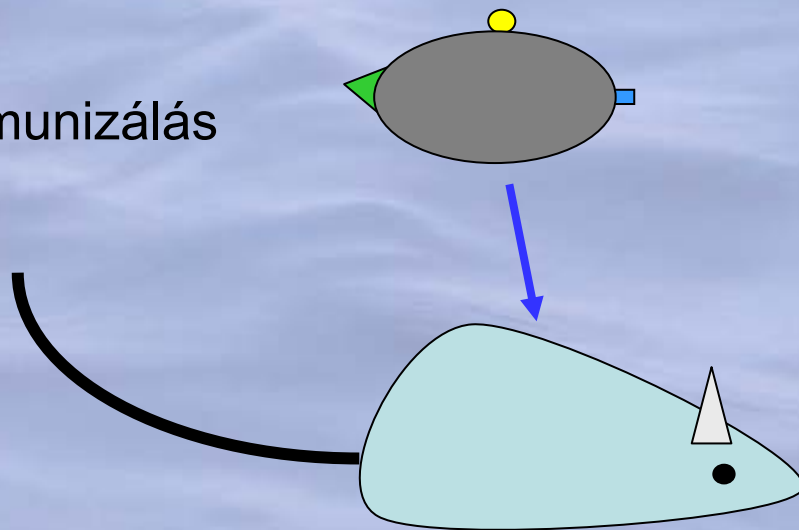
Specifitás / szenzitivitás

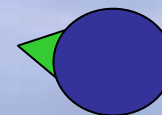
Keresztreakció / polireaktivitás

Immunizálás

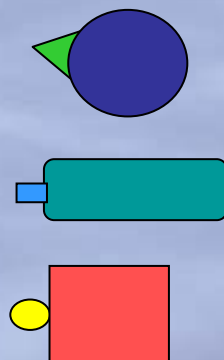

Célantigén

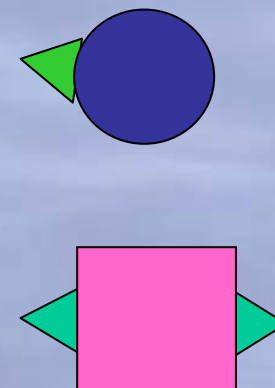

Poliklonális

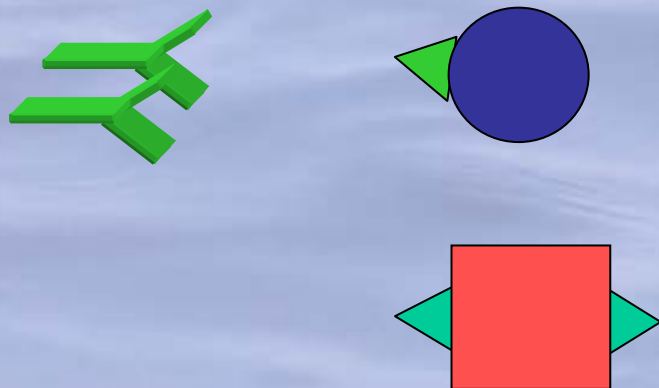

Monoklonális

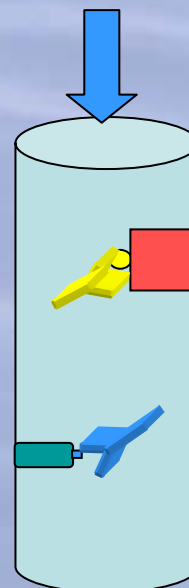
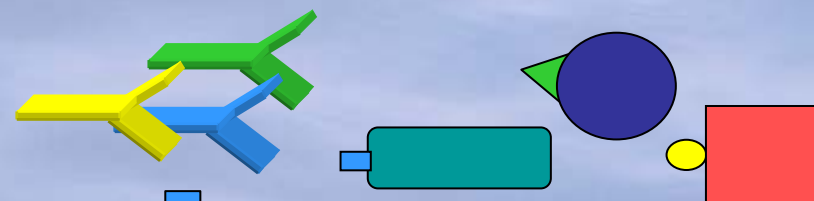
Keresztreakció / polireaktivitás

Monoklonális

Új monoklonális keresése, előállítása (irányított mutagenézis?) ☹

Poliklonális

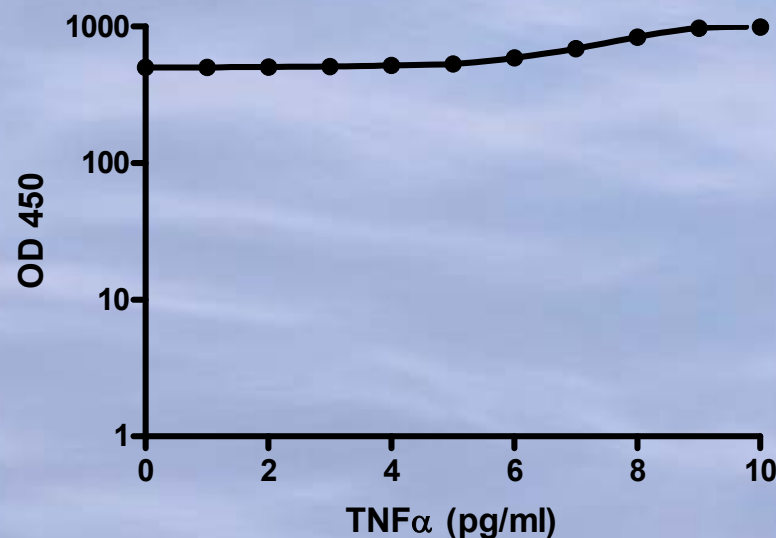
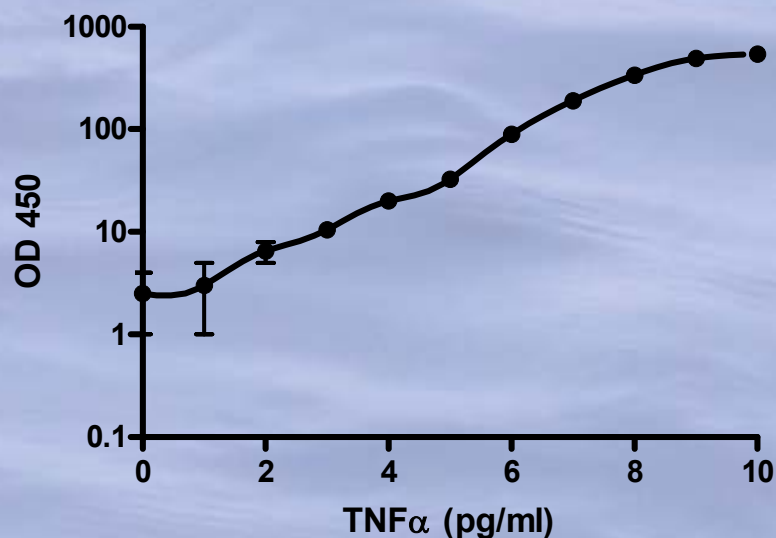

Kimerítés

(affinitás kromatográfia)

☺ / ☹

Háttérreakció / aspecifikus reakció

Ok: a minta valamely hordozókomponenséhez történő kötődés, nem feltétlenül a CDR-régióon keresztül

(általános fehérje/fehérje, ill. fehérje/polimer reakció, ellenanyag Fc-receptorhoz való kötődése)

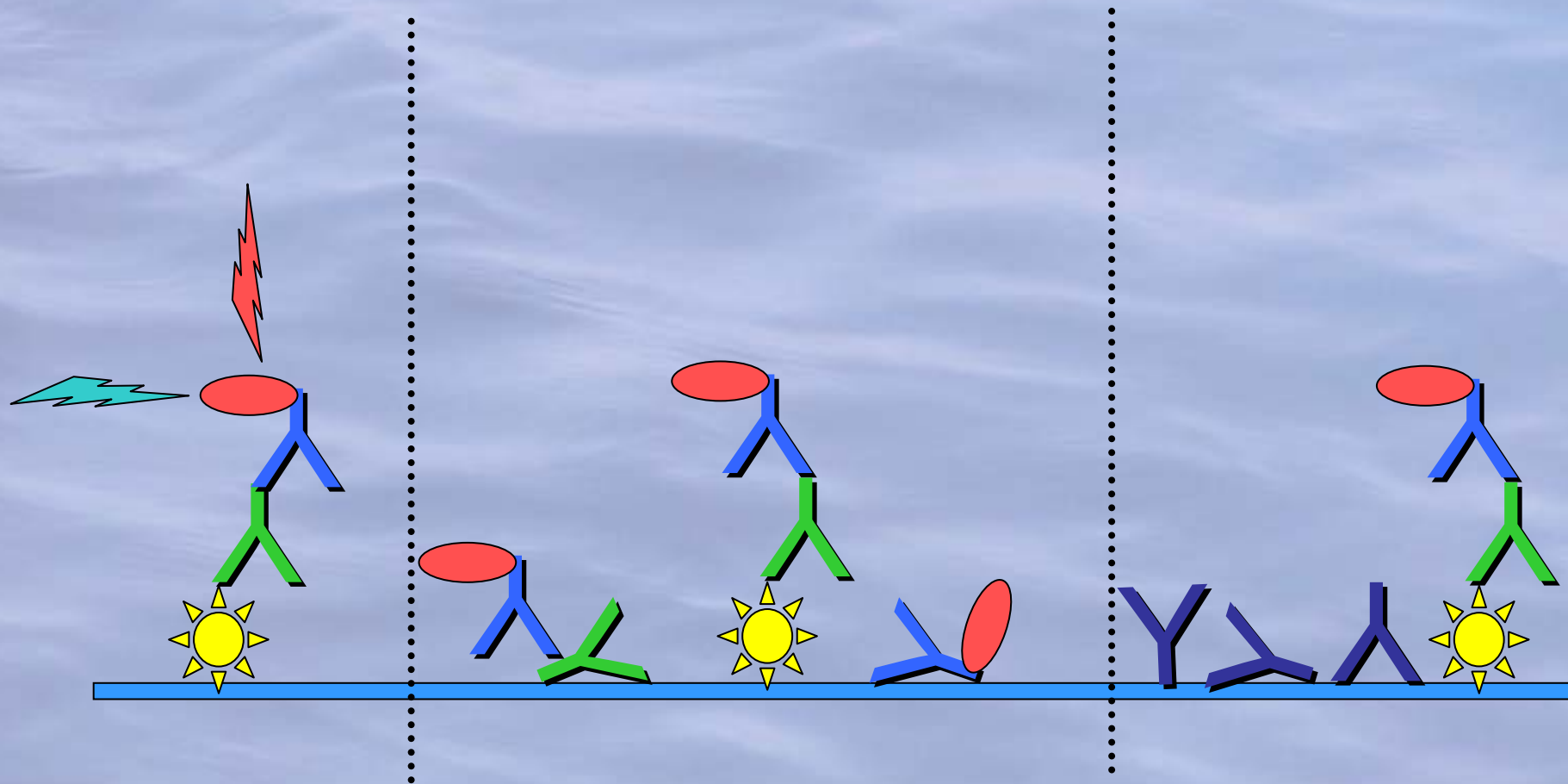
Háttérreakció / aspecifikus reakció

Megoldások:

1. Blokkolás – a potenciális ellenanyag kötő felszínek lefedése olyan anyaggal, amivel nem keresztreagál az ellenanyag (BSA, kazein, zselatin, tejpor, szérum)
2. Detergens használata (1-féle detergens terjedt el az ilyen típusú reakcióknál – Tween 20 – a kb. 100-féle másra általánosan használt reagensből!!!)
3. Ionerő megváltoztatása (van reakció, ami 1 M NaCl-ben optimális!)
4. Inkubációs idők optimalizálása ($k_{\text{on}}/k_{\text{off}}$)
5. Megfelelő módszer megválasztása
6. Új ellenanyag keresése/ előállítása

Háttérreakció / aspecifikus reakció

Poliklonális vs. monoklonális

Jellemzők	Poliklonális	Monoklonális
Specifititás	Heterogén	Homogén ?
Affinitás	Heterogén	Homogén
Izotípus	Heterogén	Homogén
Keresztreakció	Gyakori	Nincs ?
Előállítási idő	2 hónap	4-12 hónap
Előállítási költség	Ag + 10-100 eFt	Ag + 500-2000 eFt
Infrastruktúra igény	Olcsó, egyszerű	Drága, speciális
Szakértelem igény	Közepes	Magas
Immunizálás	Tiszta antigénnel	Akár nyers keverékkel is
Mennyiség	Nagy, de korlátozott	Korlátlan, de drága
Gazdaszervezet	Nyúl, kecske, birka	Egér, patkány, (nyúl)

Poliklonális vs. monoklonális

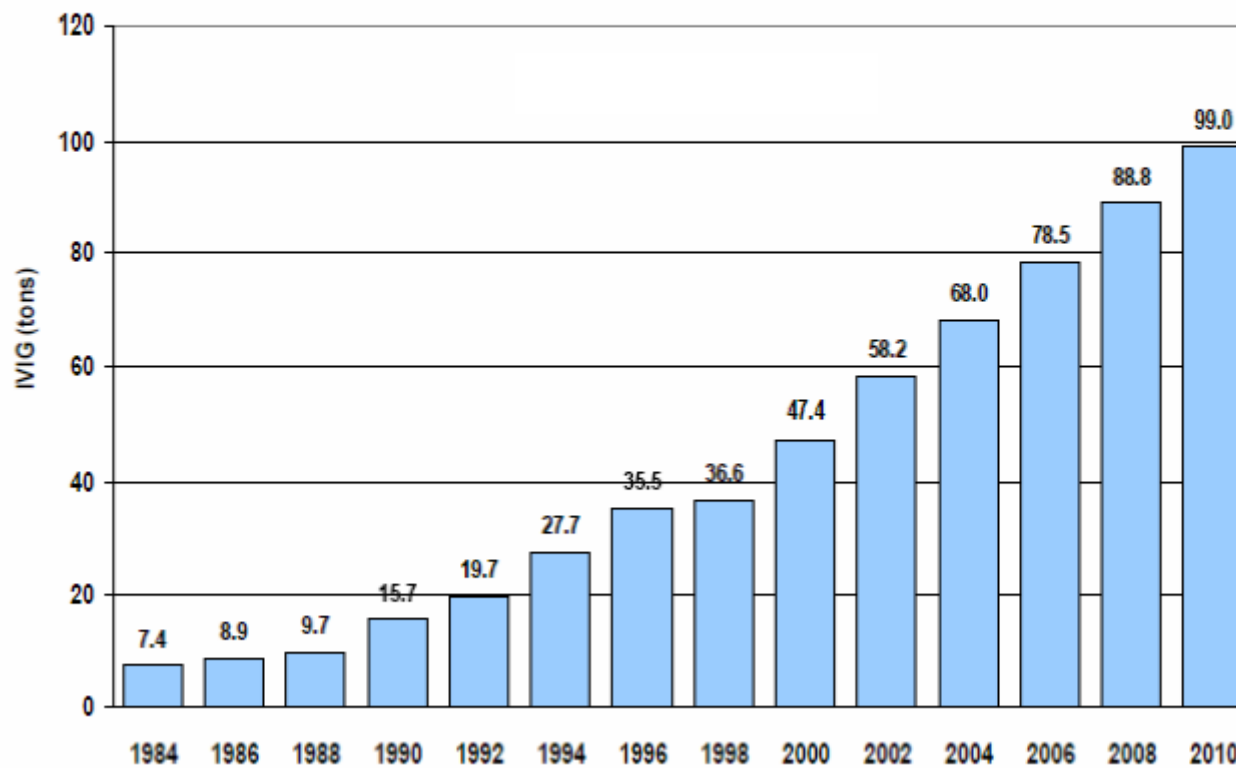

Poliklonális	Monoklonális
Immunprecipitáció	ELISA
Agaróz immundiffúzió	Western-blot
Immunogold (elektronmikroszkóp)	FACS
ELISA	Primer ellenanyagok
Western-blot	FRET
Szekunder ellenanyagok	Bead-array
Komplement aktivációs tesztek	Nano-Pro
Vírusneutralizáció	Immunszcintigráfia
Affinitás kromatográfia	MAb terápia
IVIG	

Poliklonális vs. monoklonális

Worldwide need of immunoglobulins

Jövő heti program...

Analitikai módszerek - részletesebben